

PM FÖRSLAG TILL KOMPENSATIONSÅTGÄRDER FÖR TALLTICKA, SPRINGBRUNNEN

HÄSSELBY GÅRD, STOCKHOLMS STAD

2021-12-03

wsp

PM FÖRSLAG TILL KOMPENSATIONSÅTGÄRDER FÖR TALLTICKA, SPRINGBRUNNEN

HÄSSELBY GÅRD, STOCKHOLMS STAD

KUND

Nordr Sverige AB

KONSULT

WSP Sverige AB

KONTAKTPERSONER

Tove von Euler
010 – 722 93 12
tove.von.euler@wsp.com

Elsa Fogelström
010 – 721 00 11
elsa.fogelstrom@wsp.com

UPPDRAGSNAMN
NVI Springbrunnen

UPPDRAGSNUMMER
10328637

FÖRFATTARE
Elsa Fogelström

DATUM
2021-12-02

ÄNDRINGSDATUM
2021-12-03

Granskad av
Tove von Euler

Omslagsbild: Bilder på tallticka tagna i Sollentuna.

Samtliga foton i rapporten är tagna av medarbetare på WSP om inte annat anges.

1 INLEDNING

Stockholms stad och Nordr Sverige AB planerar att bygga nya lägenheter och en markparkering i korsningen Loviselundsvägen och Stallpojksbacken, i anslutning till Hässelby bollplan i Hässelby gård, Stockholms stad (Figur 1). I samband med detta planerar man även att anlägga en ny parkering till bollplanen. Inför arbetet med kommande detaljplan har WSP Sverige AB på uppdrag av Nordr utfört en naturvärdesinventering (NVI) i området. Under inventeringen påträffades en rödlistad art, tallticka, som klassas som NT (nära hotad) på en tall som riskerar avverkning med nuvarande planförslag. Med anledning av detta fynd har Nordr Sverige AB efterfrågat förslag på kompensationsåtgärder för att stärka populationen av tallticka i området.

1.1 TALLTICKANS EKOLOGI OCH BEVARANDESTATUS

Tallticka (*Porodaedalea pini*) är en vedsvamp som växer och parasiterar på gammal, levande tall. Arten gynnas av solinstrålning och trivs i ljusluckiga tallmiljöer. Fruktkroppar bildas på levande tallar som är minst 100 år gamla, oftast på tallar som är 150–200 år eller äldre. Om värdträdet dör så dör även svampen inom några år (Nitare 2019).

Tallticka är relativt vanligt förekommande i sydöstra Sverige, inklusive i Stockholmsregionen. Arten har dock minskat nationellt till följd av avverkning av gammal tall, såväl inom skogsbruket som i trädgårds- och parkmiljöer (Artfakta, SLU Artdatabanken). Det är med anledning av denna minskning som tallticken är rödlistad som nära hotad (NT). Rödlistning innebär inget lagstadgat artskydd utan är ett mått på artens risk att dö ut. Tallticken förväntas fortsätta minska i framtiden i till följd av en minskad förekomst av gamla tallar (Artfakta, SLU Artdatabanken).

1.2 EKOLOGISK KOMPENSATION

Enligt Naturvårdsverkets vägledning om ekologisk kompensation (Naturvårdsverket 2016) bör skador till följd av exploatering i första hand undvikas, i andra hand minimeras och avhjälpas på plats och endast i sista hand kompenseras. Kompensationsåtgärder begränsar inte den skada som orsakas av verksamheten utan är en insats för att kompensera oundvikliga, negativa effekter som uppstår av verksamheten trots att skyddsåtgärder har vidtagits.

För att kompensationsåtgärder ska vara verksamma gäller i regel att de ska vara långsiktiga, vilket förutsätter lämplig skötsel av området där åtgärderna implementeras, samt att kompensationsområdet skyddas från exploatering, till exempel genom naturvårdsavtal eller beslut områdesskydd (Naturvårdsverket 2016).

2 PLATSSPECIFIKA FÖRHÅLLANDEN OCH FÖRSLAG TILL KOMPENSATIONSÅTGÄRDER FÖR TALLTICKA

2.1 PLATSSPECIFIKA FÖRHÅLLANDEN

En sökning i Artportalen den 1 december 2021 efter fynd av tallticka i Hässelby gård med omnejd under perioden 2001–2021 indikerar att tallticka är allmänt spridd i området omkring Hässelby gård (Figur 1). Högst täthet av fynd finns i sammanhängande skogsområden såsom Grimsta naturreservat i sydost och Görvälns naturreservat i nordväst, med enstaka fynd från mindre skogsytor däremellan. De mindre ytorna fungerar sannolikt som *stepping stones* (spridningselement i form av spridda habitat) för tallevande arter mellan de större skogsområdena.

2.2 FÖRSLAG TILL KOMPENSATIONSÅTGÄRDER

I första hand bör skador på tickan och dess värdräd undvikas vid exploatering. Om verksamheten ändå medför skador, exempelvis i form av avverkning av värdrädet, bör kompensationsåtgärder fokuseras på att bevara gamla tallar, samt efterföljare till gamla träd, som potentiella värdräd snarare

än att fokusera på enstaka svampindivider eller dess fruktkroppar. Detta eftersom arten är helt beroende av tillgång till levande, gammal tall för sin överlevnad.

WSP rekommenderar därför att de träd som sparas från avverkning i samband med exploatering skyddas i detaljplanen, så att befintliga tallar tillåts att åldras för att ha potential för att bli värdräd för tallticka i framtiden, och att skötsel sker i form av lätt gallring så att träden står solbelysta delar av dagen.

Utöver tallticka finns flera organismer kopplade till gammal tall, varav vissa – till skillnad från tallticken – gynnas av tillgång till död tallved. Bland dessa finns till exempel insekter såsom olika praktbaggar och långhorningar, samt olika vedlevande svamparter (Franc och Lundkvist 2018). För att gynna sådana arter kan grov död ved från de gamla tallar som avverkas placeras ut på solbelysta platser på naturmark i närområdet. För att långsiktigt gynna fågellivet i området rekommenderas att även de vuxna lövträd som undantas avverkning inom detaljområdet skyddas i detaljplanen.

3 REFERENSER

Webbsidor

ArtPortalen: www.artportalen.se

Tallticka. Artfakta, SLU Artdatabanken. <https://artfakta.se/artbestamning/taxon/porodaedalea-pini-5442> [besökt 2021-12-02]

Kartmaterial: Esri

Litteratur

Franc och Lundkvist. 2018. Inventering av skalbaggar knutna till tall. Länsstyrelsen Gotlands län, Rapport nr 2018:17

Naturvårdsverket. 2016. Ekologisk kompensation, en vägledning om kompensation vid förlust av naturvärden. Handbok 2016:1

Nitare. 2019. Skyddsvärd skog, naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen, Jönköping.

UPPDRAGSNAMN
NVI Springbrunnen

UPPDRAGSNUMMER
10328637

FÖRFATTARE
Elsa Fogelström

DATUM
2021-12-03

VI ÄR WSP

WSP är ett av världens ledande analys- och teknikkonsultföretag. Vi verkar på våra lokala marknader med stöd av global expertis. Som tekniska experter och strategiska rådgivare har vi tillgång till ingenjörer, tekniker, naturvetare, planerare, utredare och miljöspecialister liksom professionella projektörer, konstruktörer och projektledare. Vi erbjuder hållbara lösningar inom Hus & Industri, Transport & Infrastruktur och Miljö & Energi. Med drygt 48 000 medarbetare på 550 kontor i 40 länder medverkar vi till en hållbar samhällsutveckling. I Sverige har vi omkring 4 200 medarbetare. wsp.com

WSP Sverige AB

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10-722 50 00
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

